Närings- och hälsopåståenden

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Närings- och hälsopåståenden är information om att ett livsmedel har ett visst hälsosamt innehåll eller vissa positiva effekter på hälsan. Närings- och hälsopåståenden är frivillig märkning. Den kan vara omfattande eller bara antydas.

Om lagstiftningen

På alla sidor om närings- och hälsopåståenden finns relevant livsmedelslagstiftning samlad i spalten till höger. Där kan du klicka dig vidare och både få information om lagstiftningen och komma direkt till de olika föreskrifterna och förordningarna. Den lagstiftning som styr området närings- och hälsopåståenden är:

- Förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel
- Förordning (EU) nr 432/2012 om fastställande av en förteckning över andra godkända hälsopåståenden om livsmedel än sådana som avser minskad sjukdomsrisk och barns utveckling och hälsa
- Förordning (EU) nr 907/2013 om ansökan om generiska beskrivningar

Beslut om ansökningar av nya hälsopåståenden tas i separata förordningar. Dessa är sammanställda i ett gemensamt register, EU-registret, över godkända och icke-godkända hälsopåståenden. Rättsakterna är:

- Förordningar om godkännande av vissa andra hälsopåståenden om livsmedel än sådana som avser minskad sjukdomsrisk och barns utveckling och hälsa och om ändring av förordning (EU) nr 432/2012
- Förordningar om icke-godkännande av vissa andra hälsopåståenden om livsmedel än sådana som avser minskad sjukdomsrisk och barns utveckling och hälsa
- Beslut om godkännande av hälsopåståenden och om beviljande av skydd av äganderättsligt skyddade data i enlighet med förordning (EG) nr 1924/2006
- Förordningar om godkännande och icke-godkännande av vissa hälsopåståenden om livsmedel som avser minskad sjukdomsrisk och barns utveckling och hälsa

Du behöver också ta hänsyn till andra regler, bland annat:

- Direktiv 2002/46/EG om kosttillskott
- Förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättandet av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet
- Förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel
- Förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna
- Förordning (EU) nr 609/2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll
- Förordning (EU) nr 907/2013 om ansökan om generiska beskrivningar
- Förordning (EU) nr 2015/2283 om nya livsmedel
- Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2023:3) om kosttillskott
- Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av viss symbol (Nyckelhålet)

Kommissionens vägledningar och annan information:

- EU-registret över närings- och hälsopåståenden
- EU-kommissionens vägledning om tillämpning av förordning (EG) nr 1924/2006
- Riktlinjer för artikel 10 i förordning (EG) nr 1924/2006
- EU-kommissionens vägledande dokument om toleransnivåer
- Efsa om närings- och hälsopåståenden

Regler under andra myndigheters områden är bland annat:

- Läkemedelslagen (2015:315)
- Marknadsföringslagen (2008:486)

Vad är näringspåståenden och hälsopåståenden?

Näringspåståenden är information om att ett livsmedel har ett visst hälsosamt näringsinnehåll. Hälsopåståenden är information om att ett livsmedel har en viss positiv hälsoeffekt.

Genom närings- eller hälsopåståenden ska konsumenten få klar, korrekt och vetenskapligt underbyggd information om ett livsmedels hälsomervärde och då kunna välja hälsosamma livsmedel. Det är syftet med förordning (EG) nr 1924/2006.

För att konsumenterna ska kunna vara säkra på att informationen om de hälsobringande egenskaperna stämmer får företagen bara använda näringspåståenden eller hälsopåståenden som har blivit godkända av EU-kommissionen.

För att ett närings- eller hälsopåstående ska godkännas måste det finnas vetenskapliga belägg för påståendet och det ska gälla en allmän, frisk befolkning. Den vetenskapliga bevisning som krävs är inte bara publikationer i vetenskapliga tidskrifter, den sammanlagda bevisningen måste dessutom värderas så att den verkligen är giltig och att den är det för de flesta människor.

Hur de godkända närings- och hälsopåståendena får formuleras är strikt reglerat. Det beror på att man bara får göra påståenden om just det som är vetenskapligt bevisat. Reglerna för hur näringspåståenden respektive hälsopåståenden får göras skiljer sig något.

Hälsopåståenden

Näringspåståenden

Skillnad mellan näringspåståenden och hälsopåståenden

Näringspåståenden och hälsopåståenden beskriver båda någon typ av hälsofördel, men på olika sätt. Ett näringspåstående talar om innehållet av ett särskilt ämne i ett livsmedel, till exempel att det finns extra mycket av ett nyttigt ämne eller att det har ett särskilt lågt innehåll av ett mindre nyttigt ämne. Ett hälsopåstående talar om vilken effekt ett ämne i livsmedlet – eller livsmedlet i sig – har på hälsan.

Reglerna för hur man får göra näringspåståenden respektive hälsopåståenden skiljer sig också. Till exempel finns det en möjlighet att göra allmänt hållna hälsopåståenden som beskriver hälsoeffekten på ett mer konsumentvänligt sätt än de påståenden som är godkända enligt artikel 10.3 i förordning (EG) nr 1924/2006. Den här möjligheten finns inte för näringspåståenden. Man kan inte göra svepande påståenden om att ett livsmedel har ett allmänt nyttigt innehåll.

Hur registret över godkända påståenden uppdateras skiljer sig också åt. Listan över godkända hälsopåståenden utökas kontinuerligt genom att företag ansöker om och får godkännande för nya hälsopåståenden. Listan över godkända näringspåståenden är mer fast. De näringspåståenden som får göras finns listade i bilagan till förordning (EG) nr 1924/2006. Inga andra näringspåståenden kan göras och man kan inte ansöka om nya näringspåståenden.

Innehåll eller effekt
Näringspåståenden beskriver innehållet i livsmedlet. Hälsopåståenden beskriver effekten i kroppen.

Allmänna formuleringar
Man får formulera allmänna hälsopåståenden om de kopplas till godkända hälsopåståenden. Det kan man inte göra med näringspåståenden.

Godkännande av nya påståenden
Företag kan ansöka om godkännande av nya hälsopåståenden. Tillåtna näringspåståenden är förtecknade i bilagan till förordning (EG) nr 1924/2006 och kan inte påverkas av företag.

Omfattning av förordningen om närings- och hälsopåståenden

Frivillig information

Näringspåståenden och hälsopåståenden är frivillig information enligt förordning (EG) nr 1924/2006. Det innebär att det är frivilligt att använda närings- och hälsopåståenden men om man gör det måste man följa de regler som gäller. Förordningen ska tillämpas parallellt med förordning (EU) nr 1169/2011 om livsmedelsinformation.

Kommersiella meddelanden

Förordning (EG) nr 1924/2006 reglerar alla typer av kommersiella meddelanden om positiva hälsoegenskaper hos en produkt som riktar sig till konsumenter. Se artikel 1.2 i förordningen.

Kommersiella meddelanden är information om produkter eller grupper av produkter som syftar till att öka försäljningen av dem. Som kommersiella meddelanden räknas inte bara livsmedelsinformationen på produktförpackningar, utan även marknadsföring av olika slag eller muntlig information om livsmedel. Det är därför inte alltid enkelt att avgöra om ett meddelande är kommersiellt eller inte och en helhetsbedömning av meddelandets karaktär måste göras från fall till fall.

Generisk information och reklam

Reklam eller information om en hel livsmedelsgrupp eller en kategori av livsmedel, där avsändaren inte nämner namnet på någon produkt eller något varumärke, kallas för generisk information. Den beskrivs i skälsats 4 till förordning (EG) nr 1924/2006 och omfattas också av förordningen om närings- och hälsopåståenden. Exempel på livsmedelsgrupper som är generiska är mjölk, ost, fisk och kött.

Reklamkampanjer med generiska livsmedelsgrupper måste följa reglerna om närings- och hälsopåståenden, även sådan reklam eller information som helt eller delvis stöds av offentliga myndigheter.

Kontroll av reklam

Exempel på kommersiella meddelanden

- Livsmedelsinformation på produktförpackning, text eller bild.
- Information i anslutning till försäljning, i e-handel eller i fysisk butik (muntlig eller skriftlig).
- Marknadsföring, reklam, annonser om produkter eller grupper av produkter.
- Generisk reklam om hela livsmedelskategorier, såsom mjölk, ost, fisk eller kött.
- Menyer på restauranger, information om vissa rätter eller ingredienser.

Icke-kommersiella meddelanden

Information om hälsoegenskaper som inte är av kommersiell karaktär regleras inte av förordning (EG) nr 1924/2006. Det är till exempel fritt att informera om näringsegenskaper och hälsoeffekter i media och vetenskapliga texter.

Råd från offentliga myndigheter – Livsmedelsverkets kostråd

Kostråd som utfärdas av myndigheter är inte kommersiella meddelanden enligt skälsats 4 till förordning (EG) nr 1924/2006. Information från Livsmedelsverket för att främja goda matvanor omfattas alltså inte av förordningen eftersom det inte är kommersiellt.

Livsmedelsverkets kostråd i kommersiella meddelanden

Det finns möjlighet att använda Livsmedelsverkets kostråd i kommersiella meddelanden under vissa förutsättningar, bland annat om råden framstår som allmän information. Om kostråden i ett kommersiellt meddelande om en produkt utformas på ett sätt som antyder att produkten har en särskild hälsoegenskap och därmed liknar ett närings- eller hälsopåstående, omfattas den informationen av förordning (EG) nr 1924/2006. Livsmedelsverket har tagit fram information om hur kostråden får användas i märkning och marknadsföring av enskilda livsmedel.

Livsmedelsverkets kostråd

Exempel på icke-kommersiella meddelanden - omfattas inte av (EG) nr 1924/2006

- Information i press (som inte är reklam eller liknande)

- Vetenskapliga artiklar
- Kostråd utfärdade av offentliga myndigheter

Olika framställning av påståenden

All information som påstår eller antyder att ett livsmedel har fördelar för hälsan är närings- eller hälsopåståenden, det gäller inte bara text utan även bild, form eller annan framställning.

Påståendet behöver inte vara direkt. Information av anekdotisk karaktär, som talar om att ett livsmedel historiskt har använts för sina hälsoegenskaper, kan vara ett hälsopåstående, liksom vittnesmål eller citat från personer som talar om vilka goda effekter livsmedlet har haft på deras hälsa. I vissa fall antyder livsmedlets namn i sig en positiv hälsoegenskap. Det kan också vara ett närings- eller hälsopåstående.

Närings- och hälsopåståenden kan till exempel framställas i:

- märkning på förpackning, text eller bild
- anekdotiska påståenden
- vittnesmål
- varumärkesnamn, märkesnamn och fantasinamn
- beskrivande beteckningar

Varumärken, märkesnamn och fantasinamn

En del produkter har varumärkesnamn, märkesnamn eller fantasinamn som kan tolkas som näringspåståenden eller hälsopåståenden. Sådana namn får användas om de åtföljs av ett godkänt näringspåstående eller ett godkänt hälsopåstående i märkningen. Se artikel 1.3 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Fram till den 19 januari 2022 gällde övergångsregeln i artikel 28.2. Den innebar att varumärken och märkesnamn som lanserades före år 2005 undantogs från artikel 1.3 fram till januari 2022. De här övergångsreglerna gäller alltså inte längre och produkter med sådana namn måste åtföljas av ett godkänt närings- eller hälsopåstående. Fantasinamn omfattades inte av övergångsregeln.

Övergångsregler i förordning (EG) nr 1924/2006

Tänkbara varumärkesnamn, märkesnamn eller fantasinamn kopplade till hälsa

- Liv
- Aktiv
- Viktminskning
- Återhämtning
- Hjärta
- Vital
- Kraft

Sådana namn är kopplade till hälsa och måste åtföljas av ett godkänt näringspåstående eller hälsopåstående enligt artikel 1.3 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Andra språk än svenska

Frivilliga uppgifter får anges på ett annat språk än det officiella enligt (EU) nr 1169/2011. Men ett frivilligt använt närings- eller hälsopåstående har också vissa krav på tilläggsmärkning enligt (EG) nr 1924/2006. Tilläggsmärkningen är alltså obligatorisk information och den måste då ges på svenska i Sverige.

Ett exempel är de varningstexter som är obligatoriska enligt artikel 10 i förordning (EG) nr 1924/2006. Ett annat exempel är användning av allmänna hälsopåståenden enligt artikel 10.3 i samma förordning. Ett allmänt hälsopåstående enligt artikel 10.3 är frivillig märkning, men eftersom det är obligatoriskt att

specificera ett allmänt påstående med ett godkänt, måste det godkända påståendet vara på svenska.

Exempel på allmänt hälsopåstående som följs av ett specifikt hälsopåstående

Det allmänna påståendet ”for your brain” (engelska för hjärna) måste följas av ett specifikt påstående på svenska, till exempel ”ökar den kognitiva förmågan”.

Obligatoriska tilläggsuppgifter till hälsopåståenden

Allmänna hälsopåståenden

Skönhetspåståenden (beauty claims)

Påståenden om att livsmedel ger effekt på utseende och skönhet omfattas inte av förordning (EG) nr 1924/2006, eftersom sådana effekter inte har en sådan positiv effekt på hälsan som avses i förordningen.

Istället gäller de allmänna bestämmelserna för livsmedelsinformation i förordning (EU) nr 1169/2011, alltså att den inte ska vara vilseledande och måste underbyggas med vetenskapliga data. Det är inte lämpligt att använda godkända hälsopåståenden som sådant stöd. Det bör tydligt framgå i informationen om påståendet är relaterat till skönhet eller om det är relaterat till hälsa. Gör det inte det är det lämpligt att bedöma påståendet enligt förordning (EG) nr 1924/2006.

Påståenden om förbättrat utseende

Vad får man INTE säga?

Närings- och hälsopåståenden är information till konsumenten om ett livsmedels goda hälsoegenskaper eller hälsoeffekter och gäller för en allmän, frisk befolkning. Det finns begränsningar för hur man får förmedla de här effekterna. Man får till exempel inte uttrycka sig så att konsumenterna kan bli skrämda eller uppmuntra till onyttig konsumtion. Man får heller inte ange att ett livsmedel kan förebygga, lindra eller bota sjukdom.

Skrämsel och uppmuntran till onyttig konsumtion

Det finns allmänna principer om hur man inte får uttrycka sig om hälsa i artikel 3 i förordning (EG) nr 1924/2006. Man får inte skrämma konsumenten till att välja ett livsmedel, till exempel genom att antyda att en balanserad och varierad kost inte ger tillräcklig näring. Man får inte heller uppmuntra till överkonsumtion av ett livsmedel.

Artikel 12 i förordning (EG) nr 1924/2006 förbjuder hälsopåståenden som ger intryck av att hälsan skulle kunna påverkas negativt om man inte äter livsmedlet och påståenden om snabb viktnedgång.

Exempel på otillåtna påståenden enligt artikel 3 och 12 i förordning (EG) nr 1924/2006

Påståenden som ”Det kan vara svårt att få i sig sitt dagliga behov av vitamin D - det får du genom denna produkt” eller ”en flaska av denna dryck ger dig hela ditt dagliga behov av C-vitamin” kan påverka konsumenter att välja det livsmedlet och därmed inte äta en balanserad och hälsosam kost. Det är inte tillåtet enligt artikel 3c-d i förordningen.

Uttryck som ”Vill du må bra? Ät denna produkt!”, ”Vågar du låta bli?” eller ”Produkten fördröjer åldrandet” är exempel på påståenden som kan ge intryck av att hälsan skulle kunna påverkas negativt om man inte äter livsmedlet. Det är inte tillåtet enligt artikel 12a i förordningen.

Uttrycken ”Gå ner 3 kg på 5 veckor med denna produkt”, ”Hjälper dig att gå ner i vikt i rekordfart” eller en illustration på en produkt som återger en korpulent och en smärt person, hänvisar till hur snabbt eller hur mycket man kan gå ner i vikt med hjälp av livsmedlet. Det är inte tillåtet enligt artikel 12b i förordningen.

Rekommendationer av fackmän

Det är inte tillåtet att i reklam ange att ett livsmedel rekommenderas av enskilda läkare, fackmän eller sammanslutningar inom medicin, nutrition, dietetik eller välgörenhetsorganisationer med hälsoanknytning. Se artikel 11-12 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Förbudet gäller också bilder på personer, eller film med personer som i framställningen (till exempel via viss klädsel) ger intryck av att vara läkare, nutritionsutbildad personal eller annan personal inom vården som kan kopplas ihop med mat och hälsa.

Exempel på otillåtna påståenden om rekommendationer av fackmän

”Produkten rekommenderas av den kände idrottsläkaren” ”Näringsprofessorn förordar att man äter produkten till frukost” ”Produkten har utvecklats av/rekommenderas av ledande nutritionister/forskare” är otillåtna påståenden enligt artikel 11 och 12 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Uttryck om vetenskapligt stöd

Att effekten av ett ämne eller ett livsmedel har bevisats i en ”vetenskaplig artikel”, att enskilda läkare har uttalat sig eller att man kan googla fram något, är inte tillräcklig vetenskaplig dokumentation för att visa att effekten utom tvivel gäller för en allmän, frisk befolkning.

Sådana uttryck är vilseledande och är inte tillåtna enligt artikel 3(a) i förordning (EG) nr 1924/2006. Om livsmedlet uppfyller kraven på godkända närings- eller hälsopåståenden är uttrycken vilseledande eftersom alla sådana påståenden är noga undersökta. Livsmedel som inte uppfyller kraven för godkända närings- eller hälsopåståenden får inte märkas med uppgifter om att de är noga undersökta med vetenskapligt stöd, eftersom det kan få konsumenten att tro att hälsoeffekten är bevisad och uppfyller kraven i (EG) nr 1924/2006.

Exempel på otillåtna uttryck om vetenskapligt stöd

”Vetenskapligt dokumenterad”
”Noga undersökt”
”Har tagits fram genom forskning” eller liknande uttryck räknas som vilseledande enligt artikel 3(a) i förordning (EG) nr 1924/2006.

Medicinska påståenden (påståenden om att bota, lindra eller förebygga sjukdom)

Förordning (EG) nr 1924/2006 gäller livsmedel och inte läkemedel. Livsmedel ska kunna konsumeras som normal kost av en allmän, frisk befolkning utan alltför starka effekter på hälsan. Därför får man inte göra några antydningar om att ett livsmedel kan bota, lindra eller förebygga sjukdom. Livsmedelsinformation får inte tillskriva livsmedel sådana egenskaper enligt förordning (EU) nr 1169/2011. Sådana påståenden brukar kallas medicinska och får bara göras om läkemedel. Läkemedel regleras av läkemedelslagstiftningen och står under kontroll av Läkemedelsverket.

Medicinska påståenden

På livsmedel är det tillåtet att göra hälsopåståenden om minskad risk för sjukdom. Se artikel 14.1.a i förordningen. Det kan vara svårt att skilja på ett hälsopåstående om minskad sjukdomsrisk och ett medicinskt påstående om att förebygga sjukdom. Därför är det viktigt att ordalydelsen i hälsopåståendet följer det godkända och inte ändrar betydelsen så att det blir medicinskt.

Påståenden om minskad sjukdomsrisk

Hälsopåståendets formulering

Så godkänns närings- och hälsopåståenden

För att konsumenterna ska få rätt information om ett livsmedels näringsinnehåll eller hälsoeffekt får företagen bara använda de påståenden som är granskade av den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) och som har blivit godkända av EU-kommissionen.

Efsa granskar den vetenskapliga bevisningen för hälsoeffekten och bedömer om den är allmängiltig och håller hög vetenskaplig kvalitet. Efsa bedömer också om hälsofördelen är relevant för konsumenterna. Bedömningen resulterar i ett utlåtande (opinon), som presenteras för EU-kommissionen.

EU-kommissionen gör en sammanvägning av hälsoeffekter och riskvärdering. Om närings- eller hälsopåståendet bedöms riktigt och relevant godkänns det och förs in i EU-registret för närings- och hälsopåståenden. I registret anges både godkända och icke-godkända hälsopåståenden, liksom tillåtna näringspåståenden. Tillåtna näringspåståenden finns också i bilagan till förordning (EG) nr 1924/2006.

De enda närings- och hälsopåståenden som får göras är alltså sådana som finns med i detta register. Med varje godkännande följer också krav på märkning och minsta innehåll av det verksamma ämnet. I vissa fall finns en utpekad målgrupp eller varningar som måste anges i informationen.

EU-registret

Näringsvärdet måste anges

Både närings- och hälsopåståenden har mängdvillkor för ämnet man gör ett påstående om. Det är obligatoriskt att ange halten av ämnet i anslutning till påståendet enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Informationen om näringsvärdet ska göras i näringsdeklarationen enligt avsnitt 3 i förordning (EU) nr 1169/2011 eller, för kosttillskott, enligt artikel 8 i direktiv 2002/46/EG.

I de fall närings- eller hälsopåståenden görs om näringsämnen eller andra ämnen som inte får ingå i näringsdeklarationen ska informationen om näringsvärdet ges i nära anslutning till näringsdeklarationen, inom samma synfält, enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Exempel på påstående om näringsämne som inte finns i näringsdeklarationen

Ett näringspåstående görs om Omega 3-fettsyror. Omega 3-fettsyror ingår inte som näringsämne i bilaga XV till förordning (EU) nr 1169/2011, utan måste i näringsdeklarationen räknas in och anges i mängden fleromättade fettsyror. Mängden Omega 3-fettsyror ska därför anges specifikt, utanför näringsdeklarationen men inom samma synfält.

Vad skiljer näringspåståenden från näringsdeklaration?

Näringspåståenden och näringsdeklaration informerar båda om ett livsmedels näringsinnehåll, men på olika sätt. Näringspåståenden informerar inte bara om innehållet, utan anger också en hälsofördel enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EG) nr 1924/2006 - ”låter förstå att ett livsmedel har särskilda gynnsamma näringsmässiga egenskaper”.

Medan man i näringsdeklarationen anger att ett livsmedel innehåller en angiven mängd av protein kan man i näringspåståenden ange ”källa till” eller ”högt innehåll av”, som trycker extra på att livsmedlet har ett gynnsamt näringsinnehåll. Näringspåståenden får göras både om ämnen som ingår i näringsdeklarationen och om sådana som inte gör det.

Näringsdeklaration

Kommissionens tillkännagivande med frågor och svar om förordning (EU) nr 11692011 C196 2018

Närings- och hälsopåståenden om oförpackade livsmedel

Precis som för annan information om livsmedel så ställs inte samma krav på oförpackade som

färdigförpackade. Om man gör närings- eller hälsopåståenden om oförpackade livsmedel behöver man till exempel inte ange näringsvärdet av det näringsämne eller annat ämne man gör påståendet om enligt artikel 1.2 i förordning (EG) nr 1924/2006. Det måste dock kunna visas om en konsument frågar efter det.

Exempel på påstående om oförpackad produkt

Ett oförpackat bröd säljs i en butik. I presentationen av brödet görs näringspåståendet ”fiberrikt” på en skylt bredvid brödet. Ingen näringsdeklaration eller ingrediensförteckning krävs, inte heller information om innehållet av fibrer.

De uppgifter som är obligatoriska att ange i samband med hälsopåståenden, om vikten av en mångsidig och balanserad kost och konsumtionsmönster för den påstådda gynnsamma effekten, krävs inte heller för oförpackade livsmedel. Se artikel 10.2 a och b i förordningen.

Däremot är varningar till känsliga konsumentgrupper obligatoriska även för oförpackade livsmedel. Sådan information kan till exempel ges på en skylt i anslutning till livsmedlet eller genom muntlig information av säljaren. Se artikel 10.2 c och d.

Exempel på varning till känslig konsumentgrupp

Produkter som innehåller växtsteroler eller växtstanoler behöver ha en varning om att gravida och ammande kvinnor samt barn under 5 år bör undvika den.

Obligatoriska tilläggsuppgifter till hälsopåståenden

Närings- och hälsopåståenden om alkoholhaltiga drycker

Drycker med alkoholhalt över 1,2 volymprocent är i sig inte främjande för hälsan och det är därför särskilt reglerat hur man får göra närings- och hälsopåståenden om sådana drycker i artikel 4.3 och 4.4 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Hälsopåståenden får över huvud taget inte göras om alkoholhalten är över 1,2 volymprocent. De enda näringspåståenden som får göras om de här dryckerna är ”låg alkoholhalt”, ”minskad alkoholhalt” och ”minskad energihalt”.

Det är tillåtet att göra både näringspåståenden och hälsopåståenden om drycker med alkoholhalt under 1,2 volymprocent så länge de uppfyller villkoren för påståendet och ingen annan lagstiftning reglerar informationen.

Observera att kosttillskott i flytande form, med eller utan alkoholinnehåll, inte är drycker. Närings- och hälsopåståenden får göras om kosttillskott med innehåll av alkohol enligt skälsats 13 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Näringspåståenden om alkoholhaltiga drycker

Närings- och hälsopåståenden om livsmedel för speciella medicinska ändamål

Det är inte tillåtet att göra närings- eller hälsopåståenden om livsmedel för speciella medicinska ändamål (FSMP), enligt artikel 7 i förordning (EU) 2016/128.

Närings- och hälsopåståenden om modersmjölksersättning

Det är inte tillåtet att göra närings- eller hälsopåståenden om modersmjölksersättning, enligt artikel 8 i förordning (EU) 2016/127.

Övergångsregler i förordning (EG) nr 1924/2006

Det finns några övergångsregler som fortfarande är aktuella i artikel 28 till (EG) nr 1924/2006.

Övergångsregeln om hälsopåståenden som skickats in av medlemsstaterna enligt artikel 13.1 – 13.2 (artikel 28.5) har fått framskjutet datum för sådana hälsopåståenden som ännu inte är behandlade. Största andelen av dessa ansökningar gäller påståenden om växtbaserade ämnen, så kallade botanicals.

För att få göra hälsopåståenden som är inskickade av medlemsstaterna men ännu inte bedömda, ska företagaren vid kontroll kunna uppvisa att kraven enligt artikel 5 (allmänna villkor) och 6 (vetenskapliga belägg för påståenden) är uppfyllda.

Tabellen sammanfattar aktuella övergångsregler och vad som gäller för dem.

Artikel i förordning (EG) nr 1924/2006	**Typ av påstående**	**Villkoren och övergångsperiod**	**Kommentar**
28.5	Hälsopåståenden enligt artikel 13.2 (aktuellt: Botanicals)	Hälsopåståenden som inte godkänns, får fortsätta att användas under sex månader efter beslut om icke-godkännade.	Framskjutet datum för användandet av ej bedömda ansökningar enligt artikel 13.2. REFIT pågår.

Botanicals

Näringsprofiler för produkter

EU-kommissionen ska fastslå näringsprofiler, det vill säga vissa haltkriterier för näringsämnen som livsmedel eller kategorier av livsmedel måste uppfylla ifall de förses med närings- eller hälsopåståenden. Syftet är att undvika att närings- eller hälsopåståenden görs på livsmedel som i sin helhet inte är näringsmässigt gynnsamma. Se artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1924/2006.

Enligt förordningen skulle näringsprofilerna vara fastställda redan 2009. Man har dock inte enats om dem och artikel 4.1 - 4.2 omfattas därför av den översyn av förordning (EG) nr 1924/2006 (REFIT) som pågår för närvarande.

REFIT – översyn av förordning (EG) nr 1924/2006

Det pågår en översyn av förordning (EG) nr 1924/2006, REFIT. Översynen avser bestämmelser i förordningen som av olika skäl inte har genomförts som planerat, nämligen införandet av näringsprofiler enligt artikel 4.1 och utvärdering av påståenden enligt artikel 13.1-3 om botanicals.

Den 20 maj 2020 publicerade EU-kommissionen en rapport med utvärdering och möjliga vägar framåt.

Arbetet med att upprätta näringsprofiler bedömdes som angeläget och ska fortsätta. Det är också prioriterat i EU-kommissionens strategi ”Farm to fork” om ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem. Enligt strategin ska näringsprofiler vara införda Q4 2022.

För botanicals ska man utforska alternativa vägar till artikel 13.1, till exempel om man kan använda begreppet ”traditionell användning” som grund för hälsopåståenden. Man kommer också att se över värdet och behovet av att införa EU-gemensamma positiv- eller negativlistor av växter baserade på säkerhetsaspekten.

REFIT, EU-kommissionen

Farm to fork, EU-kommissionen